

Akcija Naj javno stranišče 2023 zaključena – MO Novo mesto prvouvrščena v kategoriji mestnih občin, Občina Črnomelj prva v kategoriji ostalih občin

Društvo za KVČB razglasilo rezultate izbora Naj javno stranišče 2023

Murska Sobota, 17. november 2023 – Danes je v Gledališču Park v Murski Soboti potekala sklepna prireditev izbora Naj javno stranišče 2023. Društvo za kronično vnetno črevesno bolezen (KVČB) je podelilo nagrade in priznanja za najbolj urejena javna stranišča v Sloveniji za leto 2023. Komisija društva je v poletnih mesecih prevozila 4689 kilometrov po Sloveniji, obiskala več kot 180 lokacij in tekom ocenjevanja ugotovila, da imajo v MO Novo mesto najlepše urejena javna stranišča v kategoriji mestnih občin. V kategoriji ostalih občin pa si je prvo mesto prislužila Občina Črnomelj. Še lani so jim v društvu podelili listino zidak, saj javnih stranišč niso imeli, letos pa so zgradili in uredili zelo lepa javna stranišča.

Preverili so kakšno je stanje javnih stranišč v 12 mestnih občinah, 93 ostalih občinah in 56 bencinskih servisih ob avtocestah v Sloveniji.

Priznanje Naj javno stranišče za leto 2023:

- v kategoriji mestnih občin je prejela MO Novo mesto z doseženimi 4,328 točkami (od 5,00),
- v kategoriji ostalih občin je prejela Občina Črnomelj z doseženimi 4,638 točkami,
- v kategoriji bencinskih servisov Bencinski servis Petrol Vrtojba, smer Ljubljana z 4,365 točkami

Straniščno metlico za najslabše urejena javna stranišča leta 2023 med mestnimi občinami so podelili Mestni občini Koper, saj je zbrala najmanj točk, in sicer 3,564. Koper ima sicer kar enajst (11) lokacij javnih stranišč, vendar so nekatere plačljive ali nimajo urejenih stranišč za invalide ali so težje dostopne. Vse skupaj je bilo ob težki konkurenci dovolj za izgubo pomembnih točk.

V kategoriji ostalih občin je straniščno metlico za najslabše urejena javna stranišča 2023 dobila Gornja Radgona, z zbranimi 3,203 točkami. Med bencinskimi servisi pa Bencinski servis Petrol Voklo, smer Avstrija z doseženimi 3,678 točkami.

Ostali rezultati so razvidni na spletni strani društva www.najjavnostranisce.kvcb.si.

Komisija Društva za KVČB je v poletnih mesecih ocenjevala dostopnost, označenost dostopa, urejenost, število sanitarij, sanitarije za invalide, opremo in higienski material.

Danica Koren, vodja in koordinatorica akcije Naj javno stranišče je na sklepni prireditvi spregovorila o izvajanju akcije v 15 letih, katere kategorije javnih stranišč so ocenjevali v teh letih in zakaj od leta 2016 ocenjevanje izvajajo samo v kategoriji občin in bencinskih servisov. Poudarila je, da v društvu po petnajstih letih izvajanja akcije z veseljem ugotavljajo napredek na tem področju. Slovenska javnost dobro pozna akcijo in tako tudi težave oseb s kronično vnetno črevesno boleznijo, ki nujno potrebujejo javna stranišča. Z akcijo bodo nadaljevali tudi naslednje leto, saj so prepričani, da so še vedno možne izboljšave. In nenazadnje tudi zaradi tega, ker v društvu zasledujejo cilj, da bi vsaka občina v Sloveniji imela javna stranišča, ki bi bila urejena in lepo vzdrževana.

Javna stranišča so področje, kjer je potrebno redno vzdrževanje opreme in spremljanje potreb po higienskem materialu, zato je oprema in vzdrževanje javnih stranišč tudi letos predstavljala razlog za spremembe v vrstnem redu uvrstitev občin.

Med mestnimi občinami, ki so se povzpele po lestvici navzgor, izpostavljamo letošnjo zmagovalko Mestno občino Novo mesto, ki je prejšnje leto dosegla 6. mesto. Mestna občina Krško vzdržuje svoje odlične rezultate, saj je tudi letos med prvimi tremi najboljše uvrščenimi mestnimi občinami. Prav tako je svojo uvrstitev izboljšala Mestna občina Nova Gorica, ki je lani bila na zadnjem mestu, letos pa je napredovala do 8. mesta. Med nemestnimi občinami je treba pohvaliti in izpostaviti Občino Črnomelj, ki lani še ni imela javnega stranišča, letos pa so poskrbeli za moderno in lepo urejeno novo javno stranišče in si prislužili 1. mesto. V obeh primerih sta si zmagovalki prislužili svoj naziv z izredno urejenostjo, čistočo ter zagotavljanjem vsega higienskega materiala.

Kar nekaj občin je v letošnjem letu dodalo nove lokacije javnih stranišč k že obstoječim lokacijam, štiri občine (Občina Črnomelj, Občina Jezersko, Občina Zagorje ob Savi in Občina Ankaran) pa so jih zagotovile na novo. Naštete občine namreč lani še niso imele javnih stranišč in jim je bil zato podeljen zidak. Dvainpetdeset (52) vključenih občin kljub porastu lokacij javnih stranišč še vedno nima javnih stranišč in jim bomo tudi letos podelili zidak ter jih s tem vzpodbudili k zagotovitvi javnih stranišč.

Med letošnjo akcijo »Naj javno stranišče« smo uvedli novost, in sicer smo dodali novo kategorijo ekostranišč, ki jih nismo ocenili in smo jih izvzeli iz rednega ocenjevanja, saj njihova zasnovanost ne sovпада s kriteriji ocenjevanja. Ekostranišča so ekološka dehidracijska stranišča, ki za delovanje izkoriščajo naravne vire, kot sta sonce in veter. Za delovanje ne potrebujejo kanalizacije, elektrike in vode. Posledično ta stranišča nimajo tekoče vode, mila in brisačk, zato so bila v prejšnjih letih po kriterijih slabše ocenjena. V društvu se zavedamo pomembnosti ekološkega osveščanja in si ne želimo, da bi tovrstno postavljanje stranišč za občine postalo nesmiselno, zato smo letos za ta stranišča uvedli posebno kategorijo.

V kategoriji bencinskih servisov smo od 56 bencinskih servisov ocenili 54, saj sta bili dve črpalki zaradi del zaprti. Ugotovljeno je bilo, da stalna prisotnost snažilca pomembno izboljša čistočo stranišč in njihovo založenost s higienskimi materialom, ter da so stranišča na splošno dobro higiensko urejena, nekatera celo vzorno, a za dobro končno oceno to ni edini pomemben dejavnik. Približno dve tretjini stranišč sta plačljivi, kar lahko neugodno vpliva na končno oceno stranišča, saj so ta stranišča pri kriteriju plačljivosti ocenjena z oceno 1. Za naše bolnike in vse uporabnike stranišč si želimo, da bi bila brezplačna za uporabo, saj so posledično lažje in hitreje dostopna, so zapisali člani delovne skupine akcije v bilten letošnje akcije.

Tudi v letošnjem letu smo pridno polnili mobilno aplikacijo Najbližji WC. Mobilna aplikacija je brezplačna in smo jo v letu 2022 tehnično in grafično prenovili. Mobilna aplikacija je v pomoč tudi ocenjevalni komisiji. V društvu želimo, da bi jo uporabljalo čim več ljudi. Do nje lahko dostopamo preko različnih naprav. Posebno prednost predstavlja dostop z mobilnim telefonom, saj lahko na ta način dostopamo praktično kjerkoli in kadarkoli. Edinstven zemljevid javnih stranišč nudi natančen vpogled v lokacije, kar pripomore, da uporabnik hitreje najde iskano stranišče. Za dodatno olajšanje morebitnega iskanja stranišča se v delovni skupini akcije trudimo, da so s klikom na izbrano stranišče uporabnikom na voljo aktualne fotografije zunanosti in notranosti posameznega stranišča. Aplikacija je preprosta za uporabo in predstavlja splošno družbeno korist, saj s svojo dostopnostjo in širino nudi uporabne informacije za vso družbo, ne le za bolnike s kronično vnetno črevesno boleznijo. Sporoča Danica Koren, vodja in koordinatorica akcije.

Predsednica društva Mateja Saje je v uvodnik biltena akcije zapisala:

Društvo izvaja sedem sklopov posebnih socialnih programov z vseh področij življenja oseb s kronično vnetno črevesno boleznijo. Eden od pomembnih posebnih socialnih programov je program odpravljanja ovir pri dostopu do sanitarij v bivalnem in delovnem okolju.

Najpogostejše težave, ki spremljajo bolnike, so odvajanje mehkejšega in vodenega blata, bolečine v trebuhu, krči in nujni, pogosti in hitri pozivi na blato. Med zagonom bolezni moramo bolniki na stranišče tudi do 30-krat dnevno in zato potrebujemo stalen ter hiter dostop do stranišč, kjerkoli smo – naj bo to doma ali zunaj. V javnosti in na delovnih mestih pogosto naletimo na oviro pri dostopu do sanitarnih prostorov. Soočamo se s problemom zaklenjenih ali plačljivih sanitarnih prostorov. Veliko težav imamo tudi na delovnem mestu, kjer zaradi narave svojega dela ne moremo zapustiti delovnega mesta, zato z akcijo »Trenutno odsoten – hvala za razumevanje« v podjetjih in drugih delovnih organizacijah ozaveščamo delodajalce o kronični vnetni črevesni bolezni in težavah, s katerimi se soočamo bolniki.

Namen akcije »Naj javno stranišče« je ravno tako opozoriti na težave, ki jih imamo osebe s kronično vnetno črevesno boleznijo pa tudi ostali invalidi. Z akcijo smo pričeli leta 2009, ko smo počasi in previdno začeli ocenjevati stranišča po slovenskih občinah. Leto pozneje smo akcijo zastavili močneje in jo razširili na bencinske servise ob avtocestah. V naslednjih letih smo pod drobnogled vzeli tudi stranišča v enajstih bolnišnicah, desetih zdravstvenih domovih in šestih večjih trgovskih središčih po Sloveniji.

O Društvu za KVČB

Poslanstvo Društva za kronično vnetno črevesno bolezen je **izboljšati kakovost življenja ljudi s KVČB**. Društvo deluje od leta 2004 in ima danes več kot 2000 članov, ki so organizirani v 11 sekcijah po vsej Sloveniji. Ima status invalidske organizacije, status društva v javnem interesu, status nevladne organizacije v javnem interesu na področju invalidskega varstva in je član Evropskega združenja bolnikov s kronično vnetno črevesno boleznijo (EFCCA).

Kronična vnetna črevesna bolezen je skupno ime za **Crohnovo bolezen** in **ulcerozni kolitis**. Gre za imunsko pogojeno bolezen, ki povzroča vnetje črevesa ali celotne prebavne cevi. Najpogosteje se pojavi med 15. in 35. letom, pojavnost bolezni pa narašča tudi pri otrocih. Je bolezen sodobnega časa, ki lahko prizadene kogar koli v katerem koli življenjskem obdobju. V Slovenji se s to težko boleznijo sooča okoli 7500 ljudi, so v letu 2014 ugotovili s študijo, ki so jo opravili v društvu. Globalno je 5 milijonov, v Evropi okoli 2,2 milijona ljudi s kronično vnetno črevesno boleznijo.

Dodatne informacije:

Društvo za KVČB

info@kvcb.si ; www.kvcb.si in www.najjavnostranisce.kvcb.si

+386 41 665 000 Danica Koren, koordinatorica akcije NJS